

kapital, men en saadan er faktisk aldrig bevilget det paa den Maade, som den maatte bevilges, i Fald den skulde kunne bruges. De Bemærkninger, jeg her har tilladt mig at gjøre med Hensyn til Benyttelsen af Theatrets Reserverfond, gjaldt selvfølgelig, saavel hvad angaar det Spørgsmaal, om den kan benyttes til Driften, som til Theaterbygningen. Den er, som de Herrer vide, benyttet i begge Diemed. — Jeg gaar dernæst over til det andet Spørgsmaal, nemlig de Overskriftelser, som finde Sted paa Sorø Akademis Konto til selve Theaterbygningen. Jeg skal her tillade mig den Bemærkning, at der hersker nogen Uoverensstemmelse mellem de forskjellige Ansøkkelser her med Hensyn til, hvad der hører ind under Theaterbygningen, og hvad der hører ind under Driften, idet det nemlig fra een Side paaftaas, at den Sum, der er bevilget til Theaterbygningen, ikke indbefatter det, som hører til Dekorationer og anden Udstyrelse, medens det fra anden Side paaftaas, at under den Sum, der var bevilget til Theaterbygningen, skulde ogsaa gaa de Driftsomkostninger, der kom til ved Dekorationer og anden Udstyrelse. Jeg skal slet ikke indlade mig paa at fortolke Udtrykket „Udstyr“ i Loven; men det fremgaar tydelig af de tidligere Forhandlinger, at man har været enig om, at der kun i Et og Alt skulde bevilges til Theatret 220,000 Rd., og at Dekorationer, og hvad der krævedes til den øvrige Drift, skulde medindbefattes under denne Sum, idet man rigtignok gik ud fra, at man kunde anvende de ældre Dekorationer, hvilket det senere viste sig, at man ikke kunde. Det kom derfor frem paa et meget tidligt Standpunkt, at der vilde finde Overskriftelser Sted ved Theatret. Statsrevisionens Mindretal har ment, at det allerede laa i Programmet, der blev udstedt til den offentlige Subskriptionsindbydelse, som fandt Sted; det tror jeg er vel meget sagt, men ialtsald kunde man af Entreprenørernes Kontrakt, som allerede løb op til et temmelig betydeligt Beløb, og af, at mange Poster, der vilde vise sig at være nødvendige, ikke vare indkomne paa et meget tidligt Stadium, slutte, at Overskriftelser maatte finde Sted. Det viste sig i Maret 1873, at Overskriftelser indtraadte, og der var allerede dengang approberet Kontrakter til et saadant Beløb, at man maatte kunne indse, at meget betydelige Overskriftelser maatte fremkomme i Marenes Løb. Men først i Maret 1874 viste det sig meget tydeligt, at Theatret vilde komme til at koste langt mere end forudsat. Nu bliver det Spørgsmaalet, om det dengang havde været den høitærede forhenværende Ministers Pligt at henvende sig til Rigsdagen i denne Sag, eller om han var bemyndiget til at foretage de fornødne Dispositioner paa egen Haand. Det er egentlig Sovepunktet i den hele Sag, Lovens Øble. I den Henseende siges det jo til Forsvar for den høitærede daværende Minister, at det har ikke været ham muligt, iagtet Overskri-

delskerne tydelig kunde forudses i 1874 i det Mindste — derom ere Alle enige — at henvende sig til Repræsentationen om denne Sag, dels fordi det vilde have medført en Standsning, der var stabelig i alle Retninger, og som navnlig ogsaa kunde have paadraget et Stadeserstatningsansvar til Entreprenørerne, dels fordi det — og det finder jeg at være en væsentlig Omstændighed — ikke var Ministeren muligt at fremkomme med bestemte Forslag, bestemte formulerede, hvilke Overskriftelser der maatte finde Sted, og i hvilket Omfang de altsaa skulde dækkes. For at tage det sidste Punkt først maa jeg imidlertid tillade mig den Bemærkning, at det forekommer mig som givet, at, saasnart det forelaa, at saa betydelige Overskriftelser vilde finde Sted i Genhold til allerede approberede Kontrakter, vilde det have været muligt for Ministeren at sige til Rigsdagen, med hvilken Ministeren ifølge Theaterloven var forpligtet til stadig at konferere og stadig at holde à jour med, hvad der skete: Jeg kan se, at jeg ikke kan komme igennem med den anslaaede Sum; naa, deri er der intet Ondt, det er kjendt ved næsten alle Byggeforetagender i de senere Aar. Vilde saa Rigsdagen fordre en bestemt Opgjørelse af, hoormegat der vilde udfordres fremdeles, vilde det — forekommer det mig — have været en let Sag for Ministeren at sige: Jeg kan ikke bestemt afgjøre, hvor stort Beløbet vil blive paa hvert enkelt Konto, men jeg kan med Bestemthed forudsæ, at det vil være nødvendigt at bevilge 100,000 Rd., 200,000 Rd. eller derover, samt tykker Repræsentationen i, at dette bevilges? Det forekommer mig, at det havde været rigtigere, om den høitærede Minister dengang havde henvendt sig til Rigsdagen, saa vilde Ministeren have lagt Ansvarer der, hvor det bør ligge, nemlig paa selve Repræsentationen. Vilde Repræsentationen da have taget det paa sit Ansvar at standse Bygningen, saa vilde Ministeren have været fri for Ansvar. Det havde i hvert Fald været Repræsentationens egen Sag. Jeg tror imidlertid ikke, at dette vilde være sket, naar Sagen var bleven rigtig fremskillet for Repræsentationen. Jeg er overbevist om, at denne vilde have forstaaet Bygningen, efter at den var saa vidt fremskreden. Derom nærer jeg i Grunden ikke Skjæppe af Tvivl. Jeg kan ikke ret se Grunden til, at den høitærede daværende Minister ikke bar sig ad paa den Maade. Samtidig gav nemlig den høitærede Minister Bygningskommissionen en meget udstrakt Bemyndigelse til at sørge for Theaterbygningens Fuldbendelse saa at sige à tout prix. Ministeren henvendte sig til en enkelt Mand, som blev sat til Formand for Bygningskommissionen, og spurgte ham, om han var villig til at sørge for Theaterbygningens Fuldbendelse. Denne Mand svarede, at det vilde han nok, men han vilde ikke paatage sig det juridiske Ansvar i saa Henseende, lige saa lidt som hans Kollega vilde det; og der-